

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/10/2026 17:57
Sayı: E-120.07.03-1968851

7/43302
GK 143

Sayı : E-54045643-610-27120641

Konu : Soru Önergeleri (7/43302)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1842012 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ'ye ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/43302 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/43302) (7 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 0FEBE9EC-8784-4B07-85E6-195226AD356B

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurdan BUĞDAY

Mühendis

Telefon No: (312) 258 82 30

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'YE AİT 7/43302 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla, üreticilerimize tarımsal desteklemeler verilmekte, hibe programları uygulanmakta ve projeler yürütülmektedir.

Değişen ulusal ve uluslararası koşullara göre destekleme programlarında yapılacak düzenlemeler, destekleme programlarının esasları ve araçları, bunların bütçe ödenek ihtiyaçları 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri çerçevesinde belirlenmekte ve destekleme uygulamaları Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından üreticilere;

- Bitkisel üretim,
- Hayvansal üretim,
- Kırsal kalkınma,
- Su ürünleri üretimi ve
- Tarımsal araştırma ve geliştirme (Ar-Ge)

olmak üzere 5 ana başlık altında tarımsal destekler verilmektedir.

2026 yılında tarımsal desteklemeler için 168 milyar TL kaynak ayrılmıştır.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilmektedir.

Bu kapsamda ülke genelinde 13 ürün (buğday, arpa, dane mısır, mercimek, nohut, kuru fasulye, aspir, kanola, kütlü pamuk, soya, yağlık ayçiçeği, patates, kuru soğan) ve yem bitkileri ürün grubu planlama kapsamına alınmıştır.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Yeni destekleme modeli kapsamında hazırlanan Karar ile üretim maliyetine göre ürünler kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, üretim planlamasına katkı sağlanması, verim ve kalitenin artırılması, tarımsal üretimde çevreci yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Yeni destekleme modeliyle;

- Bitkisel üretim destekleri ilk defa 3 yıllık olarak ve üretim döneminden önce açıklanmıştır.
- Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, destekler daha yönlendirici, etkin ve öngörülebilir hâle getirilmiştir.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilmektedir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanmaktadır.
- Kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından veya bu kuruluşlarla ortaklaşa yurt içinde ıslah edilerek tecil edilen yağlık ayçiçeği tohumu ile üretim yapan üreticilerimiz destekleme kapsamına alınmıştır.
- Soya (Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğine-STKD ilave olarak), patates (STKD'ye ilave olarak) ve mısırdaki ise hem kamu hem de özel sektör tarafından yurt içinde ıslah edilerek tescil edilmiş çeşitlerin yurt içinde üretilip sertifikalandırılmış tohumlarını kullanarak üretim yapan üreticilerimiz destekleme kapsamına alınmıştır.
- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenmektedir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin sebep olduğu birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilmektedir.

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak verilmektedir.

Yem bitkileri üretim planlaması kapsamına alınmış olup tüm havzalarda desteklenecektir. Süt havzası olarak belirlenen illerde yem bitkisi üreten çiftçilere ilave %50 planlı üretim desteği ödenmektedir. Diğer taraftan su kısıtının olduğu 11 ilin 52 ilçesinde ise planlama kapsamında az su tüketen arpa, buğday, yağlık ayçiçeği, aspir, fiğ, mercimek, nohut ve yem bezelyesi üreten çiftçilerimize gübre maliyetinin kalan %50'lik kısmı da yer altı su kısıtı desteği olarak verilmektedir. Böylece bu bölgelerde üretim planlamasına uygun ekim yapan üreticilerin mazot ve gübre maliyetinin %100'ü desteklenmektedir. Çiftçilerimize bitkisel üretim destekleri nakdi olarak ödenmektedir.

Verim ve kaliteyi artırmak için üretimi geliştirme destekleri kapsamında; sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları, katı organik-organomineral gübre destekleri vermeye devam edilmektedir.

Biyolojik ve biyoteknik mücadele desteği, patates sigili desteği, lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteği (Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen kira ücret tarifesinin %75'i oranında), bitkisel üretim sigortası, hasar fazlası, çay budama tazminatı ve masraflı destekleri de devam etmektedir.

10394 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Karar ile aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Kapalı ortam bitkisel üretime yönelik genç ve kadın çiftçilere ilave destek verilmektedir.
- Mısır (dane) ürününün destekleme kategorisi 1. kategoriden 2. kategoriye yükseltilmiştir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Hayvancılıkta dane yem ihtiyacını karşılamak amacıyla fiğ, yulaf, çavdar ve tritikale ürünlerinde yeşil otun yanı sıra dane üretimi de destek kapsamına alınmıştır.
- Hububat üretiminde sertifikalı tohum kullanımının artırılması amacıyla 2025 üretim yılına göre 2026 üretim yılında destek katsayısı artırılarak 0,56 olarak belirlenmiştir.
- Organik tarım desteğinde, 1. derece tarımsal amaçlı üretici örgütlerine üye çiftçilere, destek katsayısının %25'i oranında ilave destek verilmektedir.
- Katı organik-organomineral desteğinde 0,21 olan katsayı, 0,32'ye çıkarılmıştır.
- Biyolojik/biyoteknik mücadele desteği birim fiyatları %21 artırılmıştır.

11781 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 08.09.2026 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Karar ile bitkisel üretimde; 2026 üretim yılı için daha önce dekara 310 TL olarak belirlenen destek katsayı değeri 367 TL olarak güncellenmiştir. Böylece 2025 üretim yılında 244 TL olan bu değer yüzde 50,4 artırılmıştır.

Ayrıca 2027 yılı bitkisel üretim desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- 2027 üretim yılı için destek katsayı değeri dekara 442 TL olarak belirlenmiştir.
- Mercimek ve nohut üretimini teşvik amacıyla belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde mevcut planlı üretim destek katsayısının %100'ü kadar ilave planlı üretim desteği ödenecektir.
- Sertifikalı tohum kullanım desteğinde fiğ, mercimek, nohut, soya, yer fıstığı, yem bezelyesi, yonca, çeltik ve fasulye (kuru) ürünlerinin destek katsayı değerleri yükseltilmiştir.
- Yağlık ayçiçeğinde kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından veya bu kuruluşlarla ortaklaşa ıslah edilen; mısır, soya (ilave) ve patateste (ilave) yurt içinde ıslah edilen çeşitleri kullanarak üretim yapan üreticilerimiz sertifikalı tohum kullanım desteğinden yararlanmaktadır. Bu kapsamda 2027 üretim yılı için mısırın destek katsayı değeri 0,6 dan 1'e, patatesin ilave destek katsayı değeri 1'den 2'ye, soyanın ilave destek katsayı değeri ise 0,6 dan 1'e yükseltilmiştir.
- 2026 üretim yılı için organik arılı kovan desteği destek katsayı değeri kovan başına 367 TL olarak, 2027 üretim yılı için organik arılı kovan desteği destek katsayısı kovan başına 442 TL olarak belirlenmiştir.
- Biyolojik/biyoteknik mücadele desteği verilmeye devam edilmektedir.
- Yıl boyunca (12 ay) hizmet sunan serbest tarım danışmanları ile ziraat odaları ve üretici örgütlerinde istihdam edilen danışmanlara verilen tarımsal yayım ve danışmanlık desteği, bir önceki yıla göre yüzde 40 artırılarak 2027 yılı için 483.630 TL olarak ödenecektir.

Akaryakıt fiyatlarındaki küresel dalgalanmaların üretici maliyetlerine yansımaları azaltmak amacıyla 12.08.2026 tarihli ve 11606 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile motorinde ÖTV tutarı 13-31 Ağustos 2026 tarihleri arasında uygulanmamış olup devam eden süreçte ise kademeli bir geçiş takvimi belirlenmiştir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

8760 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Hayvansal üretimde yeni destekleme programı temel hayvancılık ve ürün geliştirme destekleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

- Temel hayvancılık destekleri; büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, atık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetlerinin desteklenmesinden oluşmaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan yetiştiricilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca suni tohumlama, soy kütüğü, yerli sperma, ari işletme, sürü yöneticisi (çoban) gibi verimlilik kriterlerine ilave destek sağlanmaktadır.
- Ürün geliştirme destekleri; çiğ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklerini kapsamaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan üreticilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca ari işletme, kendi tankında soğutma, örgüt üzerinden pazarlama, karkas ağırlığı, kaliteli tiftik ve sözleşmeli üretim gibi verimlilik kriterlerine ilave destek verilmektedir.

Yeni destekleme modeli ile ilk defa;

- Oğlak ve kuzuya temel destek ödemesi,
- Gebe hayvanlarda tüm nedenlerle meydana gelen atık vakalarına destek,
- Genç ve kadın yetiştiriciye ilave destek,
- Aile işletmelerine temel destek oranında ilave destek,
- Doğduğu aile işletmesinden kesime giden erkek sığırlara ilave destek,
- Gezginci arıcılık yapanlara ilave destek ve
- Tam izole bölgelerde arıcılık yapanlara ilave destek,
- Ari küçükbaş işletmelere temel desteğe ilave 2 kat destek,
- Göçerde doğan kuzu/oğlaklara temel desteğin yarısı kadar ilave destek ve
- Birinci derece örgüt üyesi yetiştiricilere ilave destek

verilmektedir.

Ayrıca planlı üretim bölgelerinde uygun üretim yapanlara ilave destek ve her buzağıya temel destek ödemesi yapmak suretiyle üreten herkesin destek alması sağlanmaktadır.

Yeni destekleme modeli ile birlikte hayvancılık işletmelerinin ekonomik açıdan güçlü, dirençli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması hedefiyle sübvansiyonlu kredilerde; kadınlara, gençlere ve planlı üretim bölgelerine ilave indirim uygulanmaktadır. Bu sayede geleceğimizin teminatı gençlerimiz ve ailemizin temel direği olan kadınlarımızın üretimde kalmalarına imkân sağlanmaktadır.

Yeni destekleme modelinde su ürünleri desteklerinde, yetiştiricilere her bir teknik kriter için temel destek tutarına ilave destek verilecek, küçük ölçekli balıkçılık desteği %43-100 arasında artırılacak ve balıkçı gemisi sahibi veya ortağı kadınlara küçük ölçekli balıkçılık desteği %35 daha fazla ödenmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

10395 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Karar ile hayvancılık desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Hayvan ve sürü sağlığı desteği kapsamında, hayvan tanımlama araçları, programlı aşı bedelleri ile bunlara ilişkin uygulama ücretleri de destek kapsamına alınmış olup söz konusu giderler Bakanlık bütçesinden karşılanmaktadır.
- Atık desteğinin kapsamı genişletilerek, yalnızca aşıya bağlı atıklar değil, tüm nedenlerle meydana gelen atık vakaları 2026 yılı Atık Desteği kapsamına alınmıştır.
- Marmara Denizi’ne kıyısı olan 7 ilde, müsilaждан etkilenen balıkçı gemilerine, gemi başına ilave küçük ölçekli balıkçılık desteği verilmiştir.
- Su ürünleri desteğinde, üretici örgütlerinin etkinliğini artırmak amacıyla birlik ve tanıtım kesinti oranları %2’den %3’e çıkarılmıştır.

11782 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 08.09.2026 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Karar ile 01.01.2026 tarihinden geçerli olmak üzere hayvancılık desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Büyükbaş hayvancılık destekleri kapsamında buzağılar için bir önceki yıla göre %43 artışla hayvan başına 2.000 TL, malaklar için %43 artışla hayvan başına 4.000 TL’ye çıkarılmıştır.
- Küçükbaş hayvancılık destekleri kuzu/oğlaklar için ise bir önceki yıla göre yüzde 43 artışla hayvan başına 430 TL’ye çıkarılmıştır.
- Çoban desteği, küçükbaş hayvancılıkta 430 TL olan temel desteğin 1,8 katı olmak üzere 150 baş üzerinden 116.100 TL olarak ödenecektir.
- Arıcılık desteği, üretici/yetiştirici örgütlerine üye üreticilere arılı kovan başına temel destek bir önceki yıla göre %78,6 artışla 250 TL’ye, üye olmayanlara %100 artışla 200 TL’ye çıkarılmıştır.
- İpek böceği temel desteği bir önceki yıla göre %36 artırılarak kilogram başına 1.500 TL’ye, tiftik üretimi temel desteği %38 artırılarak kilogram başına 220 TL’ye çıkarılmıştır.
- Atık desteğinin kapsamı genişletilerek, yalnızca aşıya bağlı atıklar değil, tüm nedenlerle meydana gelen atık vakaları destekleme kapsamına alınmış, hayvan sahiplerine verilen temel destekleme tutarı, bir önceki yıla göre %100 artırılarak buzağı/malak başına verilen destek 20 bin TL’ye, kuzu/oğlak başına verilen destek ise 4 bin TL’ye çıkarılmıştır.
- Güçlü Besi Güçlü Üretim Projesi kapsamındaki hayvanlarda, etçi ırk sperma ile yapılan tohumlama sonucunda doğan buzağılar için ilave 1.000 TL/baş destek verilecektir.
- Göçer sevk kontrol noktasında doğan kuzu ve oğlaklar için ilave 215 TL/baş, ari işletmelerde doğan dişi kuzu ve oğlaklar için ise ilave 860 TL/baş destek sağlanacaktır.
- Tam izole bölgelerde koruma altına alınan arı gen kaynaklarını tampon koruma bölgesinde muhafaza eden üretici ve yetiştirici örgütlerine üye üreticilere arılı kovan başına ilave 75 TL, üye olmayanlara ilave 60 TL destek verilecektir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Çiğ süt desteği kapsamında ise ürettikleri sütü, mesleki yeterlilik belgesine sahip çiğ süt toplama ve/veya depolama sorumluları aracılığıyla işleme tesislerine satan üreticilere temel desteğe ilave destek sağlanacaktır.
- Su ürünleri yetiştiriciliği yapan işletmelere, ürettikleri türler ve üretim şekillerine göre verilen temel destek oranlarında yüzde 30 ile yüzde 100 arasında değişen artışlar yapılmıştır.
- Hayvan gen kaynakları için verilen birim destek tutarları da bir önceki yıla göre yüzde 60 artırılmıştır. Ankara keçisi için bir önceki yıl verilen 150 TL/baş ilave destek miktarı 2026 yılı için taban sürülerde 300 TL/baş, elit sürülerde 500 TL/baş şeklinde artırılmıştır.

Ayrıca ülkemizde etçi damızlık üretimi yapan işletme sayısını artırarak, daha fazla etçi ırk besilik materyalinin yerli imkânlarla yetiştirilmesi amacıyla “Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek Projesi” hayata geçirilmiştir.

Etçi ırk hayvan sayısını artırmak ve et arzının yerli kaynaklardan sağlanmasını desteklemek amacıyla “Güçlü Besi, Güçlü Üretim Projesi” başlatılmış; proje kapsamında etçi ırk spermisiyle doğan her buzağıya ilave destek sağlanacaktır.

Kırsalda üretimi güçlendirmek, aile işletmelerini büyütmek, gençlerimizi ve kadınlarımızı üretime daha fazla dâhil etmek ve meraya dayalı üretimi daha kârlı hale getirmek amacıyla “Kırsalda Bereket Küçükbaş Hayvancılığa Destek Projesi” hayata geçirilmiştir.

5403 sayılı Kanun’un 8/K maddesinin hükümlerinde değişiklik yapan 7442 sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 05.04.2023 tarihli ve 32154 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5403 sayılı Kanunu’nun 8/K maddesinde yer alan “Bakanlık; Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan tarım arazileri hariç olmak üzere, mülkiyeti gerçek ve tüzel kişilere ait olup, hisselilik, mülkiyet ihtilafı, parçalılık, tarımsal faaliyete son verilmesi, göç veya başka bir sebeple üst üste iki yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerini tespit ederek, ekonomiye kazandırılması ve kamu yararına kullanılması için bu arazileri kira geliri arazi maliklerine ait olmak üzere ve arazinin vasfının değiştirilmemesi şartıyla sezonluk olarak rayiç bedelden aşağı olmamak üzere kiraya verir.” hükmü doğrultusunda düzenleme yapılmıştır.

22.08.2024 tarihli ve 32640 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “İşlenmeyen Tarım Arazilerinin Tarımsal Amaçlı Kiraya Verilmesine İlişkin Yönetmelik” kapsamında işlenmeyen tarım arazilerinin üretim planlaması dâhilinde kiralanması sonucunda tarım ekonomisine ve sürdürülebilir gıda arzı güvenliğine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Proje kapsamında uygun münavebe planı ve ekim yöntemleri uygulayarak stratejik ürünlerin üretiminde kullanılması, iklim değişikliğini dikkate alarak uygun çeşitlerle hububat, baklagil ve yağlı tohumlu bitkilerin üretiminin geliştirilmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından 2006 yılından bu yana uygulanmakta olan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 81 ilimizi kapsamakta olup tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlar, tarımsal üretime yönelik yatırımlar, yenilenebilir enerji kaynakları kullanımına yönelik yatırımlar, su ürünleri yetiştiriciliğine yönelik yatırımlar, hayvansal ve bitkisel orijinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlar ile altyapı yatırım konularında; yeni tesis yapımına, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanmasına, mevcut tesislerin kapasite artırımına ve

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

modernizasyon/otomasyonuna bütçe imkânları ve hibe tutarı limitleri doğrultusunda 2026 yılı itibarıyla yeni dönem uygulamalarında hibeye esas proje tutarının %50-%70'i oranında hibe desteği verilecektir.

IPARD Programı kapsamında 2011 yılı itibarıyla başlayan program üzerinden 42 ilde birçok tedbir altında tarım ve hayvancılık alanlarında hibe destekleri sağlanmaktadır. IPARD I ve IPARD II dönemi olarak başarıyla yürütülen süreç, IPARD III dönemiyle birlikte ülke geneline yayılmıştır. IPARD III döneminde çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 arasında değişen oranlarda yatırım tedbirlerine hibe desteği sağlanmaktadır.

IPARD Programı kapsamında yer alan tedbirler ile kırsal alanda yaşayan gençlere ve kadınlara yönelik ek sıralama puanı ve ek hibe oranı uygulanarak pozitif ayrımcılık yapılmaktadır.

2006'dan bu yana; Kırsal Kalkınma Yatırımları Destekleme Programı, IPARD hibeleri, Genç Çiftçi Projesi ve Kırsalda Uzman Eller Projesi kapsamında 102 bin projeye günümüz fiyatlarıyla toplam 270,4 milyar TL destek verilmiş, 290 bin kişiye istihdam sağlanmıştır.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.

Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100'e varan faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

8038 sayılı "Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Tarafından Tarımsal Üretime Dair Hazine Kâr Payı Destekli Yatırım ve İşletme Finansmanı Kullandırılmasına İlişkin Karar" ile 8039 sayılı "T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Hazine Faiz Destekli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar" 30.12.2023 tarihli ve 32415 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Doğal afetlerden etkilenen üreticilerimizin 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları ve bu Kararlara dayanılarak hazırlanan 2024/15 sayılı "Tarımsal Üretime Dair Faiz/Kâr Payı Destekli Yatırım ve İşletme Kredisi/Finansmanı Kullandırılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği" kapsamında kullandıkları sübvansiyonlu krediler/finansmanlar, ürünlerin doğal afetlerden etkilendiklerinin tespit edilmesi halinde Bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kendi, usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde, vade tarihinden/hesap devresinden/taksit tarihinden itibaren %25 oranında faiz/kâr payı indirimli olarak 1 yıl süreyle ertelenebilmekte, azami 5 yıla kadar %20 oranında faiz/kâr payı indirimli olarak taksitlendirilebilmektedir.

Uygulanmakta olan tüm projelerde; farklı girişimcilik ve destekleme konularında proje değerlendirme aşamalarında, gençlere pozitif ayrımcılık yapılarak ek puanlar, tarımsal krediler ve desteklerde gençlere ilave destek verilmekte ve faiz indirimleri uygulanmaktadır.